

Categorie 12 **SEKSUALITEIT**

ABORTUS DOE JE NIET ZO MAAR

Hillie Molenaar, Ned., 1976, 45 min., film/video.

Vier vrouwen, onder wie een Française, vertellen waarom zij de moeilijke en psychisch zeer pijnlijke beslissing meenden te moeten nemen om zich te later aborteren.

Trefw.: seksualiteit/abortus

BOARD AND CARE

Ron Ellis, USA, 1979, 27 min., film, Nederlands ondertiteld.

Ontroerende verfilming van een ontluikende liefde tussen twee lichtwakzinnige jonge mensen, die men pleeg te etiketteren als "mongolen". Hun begeleiders en de buitenwacht zijn bang voor de manifestatie van deze gevoelens en tolereren ze niet; zij weten geen andere oplossing dan de gelieven van elkaar te scheiden.

Trefw.: seksualiteit

BUITENSPEL

JBF-produkties, Nederland, 1988, 25 minuten, video.

Het thema van deze gedeeltelijk gedramatiseerde productie is seksueel gewelddadig gedrag van jongens (pubers) ten opzichte van meisjes. Zowel de daders als de slachtoffers komen aan het woord en gaan in op de gevolgen van seksueel geweld. Daarbij wordt ook gezocht naar een eventuele verklaring en een oorzaak. Nagespeelde scènes worden afgewisseld met uitspraken van jongens en meisjes over versieren, stoer doen, vriendschap, flirten, seksualiteit, macht en geweld. Ook wordt door de politie ingegaan op de gevolgen voor jongens die zich schuldig hebben gemaakt aan aanranding. De film eindigt met gegevens over de aard en omvang van de problematiek. "Buitenspel" geeft een aanzet om de opvattingen van jongens en met name het gedrag van jongens ten opzichte van meisjes te bespreken. Mannelijkheid, vrouwelijkheid, macht, seksualiteit en stoer gedrag komen aan de orde op een manier die voor jongeren herkenbaar is. Doel is een bijdrage te leveren aan het voorkomen van seksueel geweld, door een mentaliteits- en gedragsverandering bij jongens te stimuleren. De film is primair bedoeld voor groepen jongens in de leeftijd van 12-20 jaar, maar ook geschikt voor gebruik in meisjesgroepen en gemengde groepen. Opdrachtgevers: Rutgershuis Groningen, Afdeling Preventie en Voorlichting te Groningen en RIAGG Groningen, afdeling Preventie.

Trefw.: seksueel geweld/puberteit

CAN AIDS BE STOPPED?

David Dugan, Max Whitby, USA, 60 min., video, Engels gesproken, zwart/wit.

"Can AIDS be stopped?" is een documentaire over het wetenschappelijk onderzoek naar een antivirus tegen AIDS. Het grote Amerikaanse National Cancer Institute zoekt naarstig naar een medicijn tegen AIDS, maar tegelijkertijd gebeurt dat in tal van andere researchcentra in de hele wereld. Dr. Robert Gallo van het National Institute of Health vertelt over virussen in het algemeen en het HLTV-III (AIDS)virus in het bijzonder. Via micro-opnamen wordt getoond wat het AIDS-virus in het lichaam doet en wat de gevolgen ervan zijn. Niet alleen kan het immuuniteitsstelsel worden aangetast, ook is een beschadiging van de hersenen mogelijk, wat kan leiden tot geheugenverlies, concentratieproblemen en dementie. Er wordt aandacht besteed aan diverse preventieprojecten ("Safe Sex"), terwijl artsen vertellen over de

verspreidingssnelheid, risicogroepen, de relatie sex en drugs en als gevolg daarvan vaak veroordeling en veroordelen. Maar het accent in deze documentaire ligt op de jacht naar het beste middel ten AIDS.

Trefw.: seksualiteit/AIDS

GEEN ECHTE VROUW

Pascale Simons, Nederland, 1994, 31 minuten, video.

In een tijd waarin zo open en bloot over seks wordt gesproken en geschreven, is het opmerkelijk dat sommige onderwerpen nog steeds in de taboesfeer liggen. Impotentie bij mannen bijvoorbeeld of vrouwen die moeite hebben met het krijgen van een orgasme. Over het laatste gaat deze documentaire. Vier vrouwen die problemen hebben met klaarkomen vertellen in deze film over hun gevoelens rond seksualiteit en seksbeleving. Voor Susan, Doortje, Katharina en Coby is het nooit gemakkelijk geweest om over hun gevoelens te praten. Toch vertellen zij hun verhaal. Zij praten over de oorzaak van hun problemen met klaarkomen en hoe zij daarmee omgaan. Het zijn verhalen over een jeugd waarin seks vaak taboe was en er niet gepraat werd over zaken als orgasme en lustbeleving. Voor veel vrouwen lijkt seks een soort 'ruildienst' aan de man en komt het eigen gevoel op de tweede plaats. Bovendien wordt intimiteit, aandacht en tederheid door vrouwen vaak belangrijker gevonden dan klaarkomen. Toch is de behoefte er wel en niet-klaarkomen wordt min of meer als een mislukking beschouwd. Een van de vrouwen zocht hulp bij een seksuoloog, maar merkte dat zij uiteindelijk zelf de oplossing moest zien te vinden voor haar probleem. 'Geen echte vrouw' is gemaakt door Pascale Simon in het kader van haar studie Film- en Televisiewetenschap aan de Universiteit van Amsterdam. De film is mede tot stand gekomen dankzij de RIAGG's in Amsterdam en de Emancipatiecommissie van de UvA.

Trefw.: vrouwen/ seksuele stoornissen

HARTZEER

Jan van den Berg, Nederland, 1989, 23 minuten, video.

"Hartzeer" is een korte speelfilm over seksuele problemen na een zware ziekte of een operatie. Zaken waarover niet of slechts met veel moeite wordt gepraat door betrokkenen. Centraal in deze film staan twee echtparen, die beide met dit probleem worden geconfronteerd. Een drukbezette architect krijgt op een avond een hartaanval en moet acuut worden opgenomen. Als hij weer wat is opgeknapt blijkt dat hij ook op seksueel gebied nog niet alles kan en mag wat hij wil. "Vooral niet overhaasten", vindt zijn huisarts en ook de specialist heeft geen remedie voor zijn plotselinge impotentie en wijdt dit aan het gebruik van medicijnen.

In het tweede geval draait het om een vrouw die zich onzeker voelt na een baarmoederoperatie. De dokter geeft haar wel voldoende informatie over de medische kant van de zaak, maar over zaken als gevoelens bij het vrijen na de operatie, wordt niet gesproken. Pas in tweede instantie durft de vrouw het aan om daar met de dokter over te beginnen en een antwoord te krijgen op de vragen waar ze mee rondloopt.

Trefw.: seksualiteit/ seksuele stoornissen

HEB JIJ 'T NOU OOK?

Eugène Paashuis, Nederland, 1986, 22 minuten, video.

"Heb jij 't nou ook?" is een voorlichtingsfilm over geslachtsziekten, met name bedoeld voor jongeren. Op een speelse manier wordt getoond hoe te handelen als je een geslachtsziekte hebt. In de film wordt getoond hoe Peter, terug van een vakantie op Texel, ontdekt dat hij een geslachtsziekte heeft opgelopen. Hij realiseert zich dat hij die intussen ook heeft overgedragen

op zijn vriendin Sylvia. Dat betekent dat niet alleen hij, maar ook Sylvia naar de dokter moet om te worden behandeld. Dat leidt natuurlijk tot een flinke ruzie, maar uiteindelijk is er toch wederzijds begrip. De film werd gemaakt in opdracht van de afdeling GVO van de GGD in Rotterdam. In 1986 onderscheiden met de Sony Award voor de beste Nederlandse videoproductie.

Trefw.: soa/ voorlichtingsmateriaal

HERCULES WAS NOOIT EEN KIND

Adriaan Vervaart, Nederland, 1992, 30 minuten, video.

Een met eenvoudige middelen gemaakte studentenfilm over de gevolgen van seksueel misbruik bij jongens. Een onderwerp dat nog grotendeels in de taboesfeer ligt en waarover nog niet of nauwelijks gesproken wordt. Wie aan seksueel misbruik denkt, zal in de eerste plaats denken aan vrouwen, maar een op de vier slachtoffers is een man, zo leren we direct uit de introductie van deze film. Hierna komen vier mannen aan het woord die in hun jeugd seksueel zijn misbruikt. Zij hebben alle vier deelgenomen aan een 'verwerkingsgroep' en hebben daar onder meer geleerd te praten over hun verleden en hun gevoelens. Het gesprek wordt gevoerd aan de hand van zes thema's: 1. ontwikkeling; 2. verwarring; 3. zelfbeeld; 4. agressie; 5. machteloosheid; 6. vertrouwen. De mannen praten rechtstreeks met de filmmaker achter de camera of met elkaar. Ze vertellen openhartig over hun twijfels, hun gevoelens van machteloosheid en hun onzekerheid ten aanzien van seksualiteit en intimiteit, hun negatieve zelfbeeld, de gevoelens van schaamte en de moeilijkheden om vaste relaties aan te knopen als gevolg van gebrek aan vertrouwen. 'Hercules was nooit een kind' is een eenvoudige productie over een gecompliceerd onderwerp. Een videoband die informatie verschaft over seksueel misbruik bij jongens en die als hulpmiddel kan dienen voor hulpverleners die met deze problematiek worden geconfronteerd.

Trefw.: jongens/ seksueel geweld/ jeugdhulpverlening

IK BEN GEEN KIND MEER

Hans Quatfass, Ned., 1980, 30 min., film.

Verfilming van een speelse theatercollage, zoals de toneelgroep "Genesisius" die heeft gepresenteerd, over seksualiteit in de puberteit. Aan de orde komen onder andere verliefdheid, menstruatie, homofilie, en in relatie daarmee de verhouding tussen ouders en kinderen (die zich geen kind meer voelen), vroeger en nu.

Trefw.: seksualiteit/puberteit

IK LEEF NOG (2 delen)

Michael Aue, Duitsland, 1987, I 43 min., II 61 min., Duits en Engels gesproken, video, (2 delen op 1 band).

"Ik leef nog!" (oorspronkelijke titel "Noch lebe ich ja!") is een film over Peter, een in San Francisco wonende Duitse homoseksueel, die in 1985 bij toeval van zijn arts te horen krijgt dat hij AIDS heeft en statistisch nog anderhalf jaar te leven heeft. In de zomer van 1986 gaat hij nog eenmaal naar Duitsland terug om afscheid te nemen van familie en bekenden onder wie filmmaker Michael Aue, die hem een maand lang op de voet volgt met de camera en hem langdurig interviewt over de gevolgen die de ziekte tot dusver voor hem heeft gehad. Peter vertelt over de veranderingen in zijn gevoelsleven, de depressies, de verloren dagdromen en de angst voor het stervensproces. Deel II ("Im Grunde sind wir Kämpfer") is ruim een jaar later gemaakt in San Francisco. Tegen de verwachting in blijkt Peter nog steeds te leven en nog gewoon aan het werk te zijn als ober in een restaurant. Er wordt aandacht geschonken aan diverse activiteiten en projecten voor AIDS-patiënten, waaronder het zg. Shanti-project. Peter

vertelt opnieuw uitvoerig over de veranderingen in zijn leven en de hulp die hij ondervindt van vrienden uit zijn directe omgeving.

Trefw.: aids/ emoties

INCEST (7 delen)

Diego Pos, Nederland, 1989, video.

"Hulpverlening bij incest" is de meest uitgebreide serie videobanden die tot dusver in Nederland over dit onderwerp is gemaakt. Het gaat om acht uur gerichte trainingsprogramma's voor hulpverleners, huisartsen en docenten op middelbare scholen over het omgaan met incestslachtoffers. De bedoeling van deze serie is niet alleen het verstrekken van achtergrondinformatie, maar ook het geven van duidelijke handvaten voor het werken in de praktijk. Om te beginnen is er een basisband over de omvang, aard en gevolgen van seksueel misbruik, en voetangels en klemmen in de hulpverlening. Verder een drietal videobanden over kinderen/jongeren, waarin het hele proces behandeld wordt vanaf signalering en diagnostiek, tot en met behandeling van slachtoffers in verschillende leeftijdsgroepen. Daarnaast komen crisisinterventie en behandeling volgens het zogenaamde driesporenmodel aan bod. Ook de samenwerking in incestteams, het overleg binnen instellingen en de coördinatie van hulp tussen verschillende disciplines, zoals hulpverlening en justitie komt aan de orde. De vijfde band behandelt de hulpverlening aan en behandeling van volwassenen, zowel individueel als in de zogenaamde verwerkingsgroepen. Vrouwen van de Vereniging tegen Seksuele Kindermishandeling (VSK) die verwerkingsgroepen begeleiden, komen aan het woord. De laatste twee banden zijn speciaal gemaakt voor huisartsen en leerkrachten die in hun werk regelmatig te maken krijgen met signalen van (vermoedens van) seksueel misbruik.

Trefw.: seksueel geweld/ incest/ training

INCEST - A1. BASISPROGRAMMA

Diego Pos, Nederland, 1989, 58 minuten, video.

Basisband in de serie incest over de aard, omvang en gevolgen van seksueel misbruik en de klemmen en voetangels in de hulpverlening.

Trefw.: seksueel geweld/ incest

INCEST - A2. KINDEREN/JONGEREN EN HUN GEZIN (3 delen)

Diego Pos, Nederland, 1989, I 54 min, II 80 min., III 59 min., video.

Drie videobanden over kinderen/jongeren, waarin het hele proces behandeld wordt vanaf signalering en diagnostiek, tot en met behandeling van slachtoffers in verschillende leeftijdsgroepen. Inhoud deel I: signaleren, omgaan met vermoedens, diagnostiek, hoe betrouwbaar is het verhaal van een kind, aankaarten van een vermoeden. Inhoud deel II: crisisinterventies, opzet driesporenbeleid, behandeling slachtoffer: a) peuters en kleuters, b) basisschoolleeftijd, c) pubers en adolescenten. Inhoud deel III: behandeling moeder, behandeling niet-misbruikte kinderen, behandeling pleger.

Trefw.: seksueel geweld/ incest/ jeugd/ kinderen

INCEST – A3. VOLWASSENEN VERWERKING

Diego Pos, Nederland, 1989, 101 minuten, video.

Deze videoband behandelt de hulpverlening aan en behandeling van volwassenen, zowel individueel als in de zogenaamde verwerkingsgroepen. Vrouwen van de Vereniging tegen Seksuele Kindermishandeling (VSK) die verwerkingsgroepen begeleiden, komen aan het woord. Aan de orde komen zaken als: aanmeldingsklachten, signalen/triggers, aankaarten van een vermoeden, behandeling algemeen, thema's in de behandeling.

Trefw.: seksueel geweld/ incest

INCEST - B. INCEST EN DE SCHOOL

Diego Pos, Nederland, 1989, 70 minuten, video.

In het programma 'Incest en de school' komen de volgende zaken aan de orde: cijfers, gevolgen, als het kind je in vertrouwen neemt, signalering, omgaan met vermoedens, het gezin/gezinsdynamiek, een vermoeden van incest aankaarten, verwijzen.

Trefw.: seksueel geweld/ incest/ training

INCEST - C. INCEST EN DE HUISARTSENPRAKTIJK

Diego Pos, Nederland, 1989, 2x30 minuten, video, (2 delen op 1 band).

Videoband die speciaal gemaakt is voor huisartsen die in hun praktijk regelmatig te maken krijgen met signalen van (vermoedens van) seksueel misbruik. Deel I: volwassenen met incestervaringen. Aan de orde komen: cijfers, gevolgen, signalering, een vermoeden aankaarten, verwijzen. Deel II: actuele incest. Aan de orde komen: gezin/gezinsdynamiek, signalering, bij een hard bewijs, een onbevestigd vermoeden.

Trefw.: seksueel geweld/ incest/ huisartsen

LET'S TALK ABOUT SEX

Jan van den Berg, Nederland, 1992, 25 minuten, video.

Seksuele voorlichting geven aan jongeren via het medium televisie is altijd een moeilijk onderwerp. Welke vorm is de beste? Wat laat je zien? Veel naakt? Helemaal geen naakt? Wat wil je bereiken met je film? Wil je waarschuwen, onderwijzen, of vermaken? Film maker Jan van den Berg heeft in zijn korte speelfilm 'Let's talk about sex' een originele vorm gevonden om aan deze problematiek visueel gestalte te geven. Een regisseuse krijgt opdracht een film te maken over 'de eerste keer'. Een screentest moet haar de juiste acteurs opleveren om de eerste gezamenlijke lustbeleving van twee jonge mensen in beeld te brengen. Verschillende jongeren melden zich voor de screentest. De één blijkt meer ervaring te hebben dan de ander. Ook kan niet iedereen zich even makkelijk uiten over seksuele gevoelens. Tegelijk laat de film ons kennismaken met de groep 'wijze' mannen en vrouwen die als opdrachtgever fungeert van de voorlichtingsfilm. Hun denkwereld weerspiegelt de dilemma's van het maken van zo'n film. Zij hanteren een abstracte, wat belachelijke terminologie die ver af staat van de belevingswereld van jongeren. 'Let's talk about sex' wil het eerlijk spreken over seks stimuleren en openheid op dit gebied bevorderen. De film doet dat niet op een belerende manier, maar op een meer artistieke, speelse wijze.

Trefw.: seksuele voorlichting/ jeugd/ voorlichtingsmateriaal

LIEFDE OP LEEFTIJD

Willem Ouwerkerk, Ned., 1982, 30 min., film.

Liefde op leeftijd is een ontroerende, intieme film over het oudere echtpaar Kees (70) en Marre (69) en hun opvattingen over intimiteit, seksualiteit en lichaamsbeleving. Maar ook over het werken op latere leeftijd, in hun geval vrijwilligerswerk. Het zinvol bezig blijven, ook als je de pensioengerechtigde leeftijd gepasseerd bent. Kees en Marre durven zich in deze film letterlijk en figuurlijk bloot te geven, en dan blijkt dat leeftijd geen beletsel hoeft te zijn om er samen iets moois van te maken.

Trefw.: seksualiteit/ouderen

LIKE OTHER PEOPLE

Engeland, 1972, 37 min., film, Nederlands ondertiteld.

Margaret en Willie, de twee centrale figuren in deze film, zijn spastisch. Zij wonen in een tehuis. Hun grootste verlangen is, zoveel mogelijk als andere mensen te leven, te werken, te beminnen, te trouwen en privacy te hebben. De film heeft ten doel hiervoor begrip te kweken en te laten zien dat dit kan. Margaret en Willie's ontroerende liefdesgeschiedenis is het hoofdthema.

Trefw.: seksualiteit

MARGO

Laird Sutton, USA, 1972, 15 minuten, Engels gesproken, film, huur f.35,-.

"Margo" is een voorlichtingsfilm over seksuele technieken, in dit geval de zelfbevrediging van een vrouw. De film begint met Margo, die in bad zit en zichzelf wast. Het wassen gaat langzaam over in strelen en nadat ze zich heeft afgedroogd, spitst het strelen zich steeds meer toe op de erogene zones, totdat een orgasme bereikt is.

Gemaakt in opdracht van het Multi-Media Resource Center for the National Sex Forum. Trefw.: seksuele voorlichting/ seksueel gedrag/ vrouwen

MIJN VADER IS TWEE MENSEN

Anneke Hopmans en Bob Entrop, Nederland, 1989, 82 minuten, video.

Incest is het centrale thema van deze film waarvoor onder andere opnamen werden gemaakt in het Roermondse tehuis voor incestslachtoffers 'Clara Fey'. De drie hoofdpersonen in de film zijn Lies, die acht jaar geleden in Clara Fey hulp kreeg, Petra, die pas vier maanden weg is uit Clara Fey en die weer bij haar ouders thuis woont, en Angelique, die op dat moment in het tehuis woont en later verhuist naar begeleide kamerbewoning. De meisjes vertellen hun verhaal, maar daarnaast praat filmmaakster Anneke Hopmans ook uitgebreid met zowel moeders als vaders. Verder komen ook de hulpverleners aan het woord van wie er een stelt dat vader en moeder nodig zijn voor herstel, maar dat eerst de incest door alle partijen moet zijn erkend. Gemaakt in opdracht van de Stichting Sint Joseph Patrocinium in Horn.

Trefw.: incest/ opvangcentra

MISSCHIEN IS HET WEL RAAR...

Nederland, 1985, 20 minuten, video.

De volledige titel van deze op video overgeschreven diaserie is: "Misschien is het wel raar....om te praten over seksuele kindermishandeling". Centraal staan twee meisjes van een jaar of 14 die op school een spreekbeurt willen houden over de rechten van het kind. Daarbij komt op een gegeven moment het 'recht op je eigen lijf' ter sprake. Eén van de meisjes vertelt dat haar broer haar soms aanraakt op een manier die zij niet prettig vindt, terwijl hij ook naar haar komt kijken als zij in bad zit. Het gesprek is aanleiding te bellen met de kindertelefoon. Daarna volgt een gesprek met iemand van de Vereniging tegen Seksuele Kindermishandeling binnen het gezin. Hoofdthema van de film is het bespreekbaar maken van seksuele kindermishandeling.

Gemaakt door studenten van de subfaculteit Opvoedkunde en Onderwijskunde van de Universiteit van Amsterdam.

Trefw.: seksueel geweld/ kindermishandeling

MIJ OVERKOMT HET NIET

Dorna van Rouveroy van Nieuwaal, Ned., 1978, 30 min., film.

De eerste ervaringen van een jong meisje met seksualiteit vormen het hoofdthema van de film. Zij is op de hoogte van mogelijkheden van anticonceptie, maar er zijn voornamelijk psychische weerstanden tegen de toepassing daarvan in een beginnende verhouding met haar vriend. De gevoelens hier tegenover van de betrokkenen en van hun omgeving spelen in deze een grote rol.

Trefw.: seksualiteit

HET NORMALE IN HET ABNORMALE

Rijksuniversiteit Limburg, Ned., 1982, 45' min. video.

Verslag van een symposium over "abnormale sex", georganiseerd door de Rijksuniversiteit Limburg, ingeleid door psychiater/sexuoloog Gerard Roelofs. In dit videoverslag wordt uitvoerig gesproken over zaken als transseksualiteit, sadomasochisme, homoseksualiteit, discriminatie, heterodwang, enzovoorts. Er worden vragen beantwoord over het nut van operaties bij transsexisme, over wat een "vrouwelijke geest" is, over "vrouwvriendelijke porno" en andere "normale" en "abnormale" zaken.

Trefw.: seksualiteit

ONGEWENSTE INTIMITEITEN IN DE GEZINSZORG

Joke Stephan, Nederland, 1991, 30 minuten, video.

Gezinsverzorgende Ineke wordt in het gezin waar ze werkt geconfronteerd met een man die meer dan gewone aandacht aan haar besteed. Op een ochtend loopt hij bewust met een openslaande badjas rond, terwijl hij met haar probeert te flirten. Bij de koffie laat ze weten hier niet van gediend te zijn, maar hij lacht haar uit. Later spreekt ze haar supervisor erop aan, die voorstelt de zaak in de groep met andere gezinsverzorgenden te bespreken en ervaringen uit te wisselen. Er wordt een 'rondje gemaakt' waarbij iedereen wat vertelt over vergelijkbare ervaringen. Ook wordt in een rollenspel de situatie van Ineke nagespeeld, om haar te wapenen tegen het ongewenste gedrag van de man. Eén van de waarschuwingen die de gezinsverzorgenden meekrijgen is om zelf hoe dan ook geen aanleiding te geven, op te passen voor een te amicale sfeer en geen al te opvallende (uitdagende) kleding te dragen. Maar nog belangrijker is om de zaak bespreekbaar te maken en niet met onlustgevoelens te blijven rondlopen. Gemaakt in opdracht van de Stichting Ongewenste Intimiteiten in de Gezinsverzorging.

Trefw.: seksueel geweld/ gezinsverzorging/ seksueel gedrag

ONGEWENSTE INTIMITEITEN IN DE KRAAMZORG

Ineke van Berkel, Nederland, 1991, 20 minuten, video.

Florien, een jonge kraamverzorgende, begint zich steeds meer te irriteren aan het gedrag van de man, in het gezin waar ze werkt. In woord en gebaar laat hij haar merken dat hij haar wel aardig vindt. Ook komt hij bewust in zijn onderbroek de badkamer uit. Florian praat erover met een andere kraamverzorgende, die er wel begrip voor heeft, maar ook vindt dat ze niet moet overdrijven. Zij ziet het als een vorm van aandacht vragen in een situatie waarin alle aandacht gericht is op moeder en kind. Ook tegen haar supervisor klaagt Florian over het gedrag van de man. De supervisor vindt dat ze iets met haar gevoelens van irritatie moet doen, van zich moet afbijten, net zoals ze dat ook doet als ze met haar vriendin gaat zwemmen en iemand onder de douche haar rug wil wassen. Daarna zien we Florian weer in het gezin. Terwijl ze staat te koken komt de man thuis van zijn werk en zoekt direct weer toenadering tot Florian. Hoe zij daarop reageert vertelt de film niet, dat mag de kijker zelf bedenken. Maar de boodschap aan het eind, een serie krantenknipsels over ongewenste intimiteiten op het werk,

laat aan duidelijkheid niets te wensen over. Gemaakt in opdracht van de Stichting Ongewenste Intimiteiten in de Gezinsverzorging.

Trefw.: seksueel geweld/ kraamzorg/ seksueel gedrag

ONGEWENSTE INTIMITEITEN IN DE WIJKVERPLEGING

Ingrid van Berkel, Nederland, 1992, 18 minuten, video.

Wijkverpleegster Wilma komt elke dag bij de reeds langdurig zieke meneer Van Manen. Hij heeft een ernstige rugaandoening en ligt in bed. Wilma wast de plaatsen die meneer Van Manen niet bereiken kan: zijn rug en onderlichaam. Tijdens het bezoek van Wilma gedraagt meneer Van Manen zich altijd overdreven vriendelijk ten opzichte van Wilma. Ze wordt bedolven onder complimentjes die vooral betrekking hebben op haar fysieke verschijning en haar 'prettige' manier van wassen. Meneer Van Manen legt daarbij voortdurend de nadruk op zijn intieme lichaamsdelen en probeert Wilma's aandacht steeds in deze richting te sturen. Het is duidelijk dat Wilma niet op haar gemak is bij meneer Van Manen. Wanneer een andere wijkverpleegster bij een bezoek aan meneer Van Manen geconfronteerd wordt met diens erectie is de maat vol. Tijdens een vergadering bespreken de wijkverpleegsters zijn gedrag, dat als ergerlijk en ongewenst wordt ervaren. Gemaakt in opdracht van de Stichting Ongewenste Intimiteiten in de Gezinsverzorging.

Trefw.: seksueel geweld/ wijkverpleging/ seksueel gedrag

(ON)VOLTOOID VERLEDEN

Angelique Hummel, Karin Kruysdijk en Henriëtte Versleyen, Nederland, 1986, 50 minuten, video.

"(On)voltooid verleden" is een videoprogramma over seksuele kindermishandeling in thuissituaties. Incest dus. De film bestaat uit enkele waar gebeurde, door twee actrices navertelde verhalen over incest. De eerste vrouw is zes jaar seksueel misbruikt door haar broer. De tweede vrouw kon van kindsaf aan erg goed met haar vader opschieten, maar de vader-dochter relatie kreeg een andere wending toen haar vader vanaf haar 11de ook seksueel contact met haar wilde. Beide vrouwen hebben pas vele jaren later hun 'geheim' prijsgegeven, na een periode van langdurige psychosociale klachten. Beiden worstelen nog steeds met het verleden, zoals uit hun emotionele verhalen duidelijk blijkt.

Trefw.: incest/ emoties

OP DE BANK GING HET MIS

Afra Jonker, Nederland, 1997, 15 minuten, Nederlands, video, (videoband is onderdeel van een lespakket).

'Op de bank ging het mis' is een verfilmd toneelspel over seksuele intimidatie voor leerlingen in het middelbaar onderwijs van 13-16 jaar. De videoband is onderdeel van een lespakket met uitgebreide handleiding en role-playing cards om in de klas met de leerlingen scènes te kunnen naspelen waarin op de een of andere manier sprake is van seksuele intimidatie door bijvoorbeeld een leerkracht of andere scholieren. Aan de orde komen onder meer een iets te opdringerige leraar en seksuele toespelingen tussen leerlingen onderling. In de videoband wordt aan de hand van een rollenspel getoond hoe scènes gespeeld kunnen worden, waarbij leerlingen er zelf een vervolg aan kunnen geven. Het uiteindelijke doel daarbij is om via het toneelspel bepaalde (ongewenste) situaties in de klas zichtbaar en bespreekbaar te maken.

Trefw.: onderwijs- en leermethoden/ seksueel gedrag/ ongewenste intimiteiten/ rollenspel/ onderwijs

DE OPPAS

Casper Verbrugge, Ned., 1982, 20 min., film.

Een kort speelfilm over pedofilie. Een man wordt door vrienden gevraagd om een avond op hun dochtertje te passen. Als de ouders vertrokken zijn stoeit het meisje speels met de oppas. Dat spelen met elkaar wordt later in bad voortgezet. De man heeft het daarbij moeilijk met zichzelf, omdat het meisje erotische gevoelens bij hem opwekt, maar hij weet zich te beheersen. Als de ouders later thuis komen, aangeschoten en vrijerig, wordt het meisje wakker en kruipt dan tot verbazing van de ouders bij de oppas op schoot.

Trefw.: seksualiteit/pedofilie

EEN OUD TABOE

Hillie Molenaar en Joop van Wijk, Ned., 1983, 45 min., film.

"Een oud taboe" is een film die primair gaat over geslachtsziekten, maar daarnaast over relaties, over hoe mensen met elkaar omgaan. Dat is op een speelse manier in beeld gebracht in een mengeling van interviews en gespeelde scènes, met als terugkerende centrale ruimte, de steeds drukker wordende wachtkamer van een bureau voor geslachtsziekten. Gemaakt in opdracht van de GG & GD en het Buro Gezondheidsvoorlichting van Amsterdam.

Trefw.: seksualiteit/SOA

PRISONERS OF INCEST

Groot-Brittannië, 1984, 45 minuten, Nederlands ondertiteld, video.

Deze deels gespeelde documentaire is opgenomen in het Hospital for Sick Children in Londen, waar men een nieuwe methode heeft ontwikkeld om ernstige psychische problemen die samenhangen met incest te behandelen. De behandeling is gebaseerd op de gedachte dat incest voortkomt uit een verstoord familieleven. Het verhaal van deze film is gebaseerd op case-studies. Het gaat om een gezin met drie (inmiddels) oudere kinderen, van wie de vader na vijf jaar terugkeert uit de gevangenis. Hij was veroordeeld voor een incestueuze verhouding met een van zijn dochters. Zij ontmoeten elkaar na een lange tijd weer in de kliniek, waar geprobeerd wordt om datgene wat er door de jaren heen binnen het gezin gebeurd is, te achterhalen en bespreekbaar te maken.

Trefw.: incest/psychische stoornissen

PRIVATE PRACTICES: THE USE OF A SEXUAL SURROGATE

Kirby Dick, USA, 1984, 58 min., video, Ned. ondertiteld.

"Private Practices" is een opmerkelijke documentaire over het werk van de Amerikaanse sextherapeute Maureen Sullivan. Zij werkt met cliënten die vaak al langere tijd in behandeling zijn bij een psychiater, of psychotherapeut, maar voor wie de praktijkervaring met een sextherapeute vaak onontbeerlijk is om een doorbraak in de behandeling te forceren. De film laat op een onthullende, maar afstandelijke, niet-sensationele manier zien hoe Sullivan te werk gaat met twee van haar cliënten, die over een periode van vier maanden met de videocamera zijn gevolgd. De intieme belevenissen van de twee mannen worden teruggekoppeld naar hun vaste psychotherapeuten, terwijl de filmmaker ook geprobeerd heeft om reacties van mensen uit de naaste omgeving te peilen. Ook de privégevoelens van Maureen Sullivan komen via interviews met haarzelf en haar familie uitgebreid aan de orde. De vader van Maureen blijkt het werk van zijn dochter onaanvaardbaar te vinden wat geleid heeft tot een problematische vader-dochter relatie. De film behaalde diverse prijzen op internationale filmfestivals.

Trefw.: seksualiteit

PSYCHOSEXUAL COUNCELING (serie)

Serie van vier videofilms van dr. T.A. Betts en Paul Morby, van de universiteit van Birmingham. Gemaakt in 1978 en van video overgeschreven op film. Bekroond met de eerste prijs tijdens het IWAPP-festival in Amsterdam, 1980.

1. Introductie

32', film, Engels gesproken.

Inleiding tot deze serie over psycho-sexuele counseling, gegeven door Dr. Betts, gebaseerd op ervaring met opleiding van medische studenten, die zich de techniek van de methodiek eigen willen maken. Medewerkers van de therapeut en studenten spelen de rollen van cliënten. In deze film wordt veel aandacht besteed aan de "pittfalls", waarin een onervaren counselor terecht kan komen.

2. Assessment of sexual problems

30', film, Engels gesproken.

Met gebruikmaking van rollenspel laat de film zien hoe de therapeut in een delicate aangelegenheid als sexuele problematiek deze kan leren inschatten. Niet alleen psychische maar ook lichamelijke aspecten komen hierbij aan de orde.

3. Interviewing a couple

35', film, Engels gesproken.

Tijdens een gesprek met een man en vrouw tezamen, die een onbevredigende sexuele relatie hebben, blijkt dat zij over dit onderwerp vrijwel niet met elkaar kunnen communiceren. De beslissing om hen in behandeling te nemen wordt uitgesteld; eerst krijgen zij een opdracht in de gedragstherapeutische sfeer, om te zien hoe zij hiermee omgaan. De film is bedoeld om een discussie over de techniek van het gesprek "onder zes ogen" op gang te brengen.

4. Treatment of vaginismus

40', film, Engels gesproken.

De film toont eerst, mede aan de hand van informatie over het gebeuren door een paar dat niet tot volledige geslachtsgemeenschap kan komen, wat er gebeurt in het lichaam van een vrouw die aan vaginisme lijdt. Daarna wordt een beeld van de (ook lichamelijke) behandeling gegeven, die langzaam en op een geruststellende, ontspannen manier gebeurt en waarbij de relatie tussen de therapeut en de vrouw uiteraard van overwegend belang is.

Trefw.: seksualiteit

RAAMWERK

Merel Uslu, Nederland, 1988, 29 minuten, video.

"Werkportret van een prostituee", zo luidt de ondertitel van deze documentaire. De film toont een stukje uit het leven van raamprostituee Margot, die haar geld verdient op de Amsterdamse Wallen. De camera kijkt over haar schouder mee naar de dagelijkse rituelen in haar kamertje. Na de zoveelste sigaret worden even de benen gestrekt, want een groot deel van de dag bestaat uit wachten. Margot vertelt er gemakkelijk over, zonder enige opsmuk of gêne: het werk, de gevaren, de aardige en de lastige klanten. Later in het café vertelt ze over haar eerste klant ("een soort tweede ontmaagding") en over de betekenis van seksualiteit voor haar. En dan begint weer het installeren voor het raam: make-up, haren kammen, gordijntjes open en rode lamp aan.

Trefw.: prostitutie

ROZEGEUR EN HETEROSCHIJN

Jasper Holthuis, Nederland, 1985, 30 minuten, video.

"Rozegeur en heteroschiijn" is een videoprogramma over homoseksualiteit. In de film vertellen een aantal homoseksuele mannen en vrouwen over hun persoonlijke ervaringen. Uit een straatinterview blijkt wat 'men' ervan vindt wanneer bijvoorbeeld twee mannen vrijen. Sylvia Borren, bestuurslid van de landelijke afdeling van het COC vertelt over de situatie van

homoseksuelen in vergelijking met het buitenland. Aan de orde komt het ontbreken van een antidiscriminatiewet en de schijntolerantie ten opzichte van homoseksualiteit. Gemaakt in opdracht van de Capaciteitsgroep Sociale Psychiatrie van de Rijksuniversiteit Limburg.

Trefw.: homoseksualiteit/ beeldvorming

SEKS EN BESCHAVING

Henk Maurits, Nederland, 1988, 32 minuten, Engels gesproken, Nederlands ondertiteld, video.

"Seks en beschaving" is een bij hem thuis opgenomen lezing van de internationaal vermaarde socioloog Norbert Elias, die hij hield in het kader van een studiedag van het NISSO over "Seksualiteit, emoties en gezondheid" eind 1988. Elias, op dat moment 91 jaar oud, maakt in zijn lezing een wandeling door de eeuwen om aan de hand van verschillende voorbeelden uit de wereldgeschiedenis aan te tonen dat de seksuele positie van de vrouw nauw verbonden is met haar sociale positie. Of zoals Elias letterlijk zegt: "De positie van de vrouw in de samenleving is nauw verbonden met haar positie in bed". Elias haalt daarvoor voorbeelden aan uit de Romeinse tijd en de middeleeuwen, waarin hij wat de positie van de vrouw betreft parallellen ziet met de twintigste eeuw, al is volgens hem de vrije en onafhankelijke positie van de westerse vrouw in deze tijd zeldzaam en uniek in de hele geschiedenis van de mensheid.

Gemaakt in opdracht van het Nederlands Instituut voor Sociaal Seksuologisch Onderzoek.

Trefw.: seksualiteit/ geschiedenis/ rolpatronen

SEX IS...

Marc Huestis, USA, 1993, 84 minuten, Engels gesproken, film, video.

"Sex is... de reden waarom ik deze film maak". Zo besluit filmmaker Marc Huestis zelf zijn documentaire over seks en seksbeleving in het leven van homoseksuele mannen. Huestis is één van de veertien geïnterviewde mannen die zich blootgeven over hun ideeën en ervaringen ten aanzien van seks in de meest brede zin. Veertien homoseksuele mannen van verschillende leeftijden en met uiteenlopende achtergronden vertellen openhartig over hun verleden, over de lusten en de lasten van seks. Van de stiekeme jaren na de oorlog, de versluierde politieke jaren zeventig, en de moeilijke jaren tachtig toen het HIV-virus voor angst, dood en verdriet zorgde in de homowereld. Naast de interviews probeert Huestis aan de hand van foto's, publicaties, televisiebeelden, home-movies, beelden uit oude pornofilms en geënceneerde seksscènes een sfeer op te roepen die de verhalen van de mannen illustreert en inkleurt. Door te kiezen voor mannen van verschillende leeftijden en met verschillende culturele en sociale achtergronden geeft Huestis een breed beeld van de opvattingen over seksualiteit. Opvallend is de openhartigheid waarmee de mannen over hun seksbeleving praten. Over de eerste keer, de homoscene uit hun jeugd, hun idolen, de disco's, het cruisen en de drugs. Maar naast expliciete zaken als masturberen, condooms, orgasme, telefoonseks, SM en seksuele fantasieën, gaat het ook over dingen als romantiek, liefde, eenzaamheid, zelfhaat, ouder worden en het leven na de dood.

Uiteraard komen ook AIDS en de gevolgen daarvan uitgebreid ter sprake. De paranoïde angst voor het HIV-virus, het wantrouwen voor nieuwe partners, 'safe sex', het verdriet en het rouwen om overleden vrienden. Maar Huestis heeft bewust geen paniekmovie willen maken. AIDS heeft de homowereld wel op zijn kop gezet, maar seks en seksbeleving kunnen nog wel degelijk plezier opleveren, zo lijkt hij vooral te willen zeggen en ook te laten zien.

Trefw.: seksueel gedrag/ homoseksualiteit

SEX IS OVERAL

Kees Brusse, Nederland, 1967, 48 minuten, dvd

Gespreksfilm van jonge mensen, die onomwonden hun mening zeggen over allerlei aspecten van seksualiteit. Gelardeerd met beatmuziek.

SEXE & MONEY

Eveline van Dijk, Nederland, 1989, 50 minuten, video.

Seksuele identiteit en transseksualiteit zijn de onderwerpen van deze videofilm. Centraal staan de Amerikaanse medisch psycholoog en seksuoloog John Money en diens leerling Louis Gooren, de in 1989 aan de Vrije Universiteit van Amsterdam benoemde hoogleraar transseksuologie (de eerste ter wereld met die leerstoel). Louis Gooren begeleidt jaarlijks tientallen mensen in hun proces van 'detransseksualisatie'. John Money is pionier op het gebied van onderzoek naar de geslachtsidentiteit van de mens. Om zijn bevindingen adequaat te kunnen benoemen introduceerde hij in 1955 het begrip 'Gender Role' gekoppeld aan 'Gender Identity'. Voor John Money staat al lang niet meer vast dat wat het oog ziet ook de werkelijke sekse van een persoon is. Wel staat vast dat iedereen die twijfelt aan zijn eigen sekse in grote psychische moeilijkheden raakt. In de film worden een aantal transseksuele mannen en vrouwen geportretteerd. Deze mensen hebben allen een lange strijd moeten voeren om in harmonie met zichzelf te komen. Een strijd die in de meeste gevallen gepaard is gegaan met een operatieve ingreep en een hormonale behandeling.

Trefw.: transseksualiteit/ sekse/ identiteit

SLACHTOFFER AF

Martien van Kessel, Chris Meulendijks en Roeland van Gent, Nederland, 1997, 45 minuten, video.

'Slachtoffer af' is een film over vijf vrouwen met een incestverleden. Vrouwen die ieder op hun eigen manier -vaak na jarenlange psychotherapie- hebben afgerekend met dat verleden; die als het ware 'slachtoffer af' zijn. Vijf vrouwen die allemaal te maken hebben gehad met seksueel misbruik door verwanten -vader, broer- of mensen uit hun directe omgeving. Ze vertellen beurtelings over hun ervaringen en hun gevoelens: de angst, het verdriet, de schaamte, het zelfmedelijden en het schuldgevoel. De gesprekken zijn opgedeeld in een aantal hoofdstukken: het verleden, de verwerking, de afronding en het resultaat. Bij het verleden komen de gezinsomstandigheden ter sprake, de gevolgen van de incest en 'de valkuil van het slachtofferschap'. Bij de verwerking komt het zoeken van hulp ter sprake en de steun van hulpverleners en therapeuten, lotgenoten en anderen, bijvoorbeeld God. De opluchting om eindelijk het geheim te kunnen openbaren en te kunnen afrekenen met het verleden. De houvast die therapie kan bieden bij de verwerking komt ook ter sprake. De film eindigt met beelden van de vrouwen thuis op het werk, in de kerk, of gewoon wandelend in de tuin. Vijf vrouwen met een verleden, maar die daar niet meer het slachtoffer van (willen) zijn. Bij de film zijn twee verschillende handleidingen geschreven: een voor hulpverleners en een voor incestverwerkingsgroepen.

Trefw.: incest/ seksueel geweld/ slachtofferhulp/ therapie

TAKING TIME TO FEEL (A man, A woman, A couple)

Frank Somers, USA, 1977, 26 min., film/video, Engels gesproken.

Deze uit drie delen bestaande film heeft de gevoelskant van de menselijke seksualiteit tot onderwerp. De eerste twee delen ("A woman" en "A man") laten zien dat het genieten van eigen lichamelijke - zonder dat daarbij orgasme hoeft te worden bereikt - lustgevoelens geeft, waardoor de omgang met een partner als het ware een voorbereiding krijgt. Het derde deel ("A couple") toont die omgang, waarbij het aspect van de tederheid - strelen, elkaar warmte geven - het belangrijkste is. Naar orgastische bevrediging wordt niet gestreefd.

Trefw.: seksualiteit

VADERS IN DE WAR : DOCHTERS MISBRUIKT (2 delen)

Marijke Jongbloed, Nederland, 1984, I. 15 minuten; II. 15 minuten, video, (2 delen op 1 band).

Twee uitzendingen van het Humanistisch Verbond over incest. In het eerste deel vertellen drie vaders in nagespeelde situaties over seksuele gevoelens ten opzichte van hun eigen kinderen. Allereerst een vader die een erotische relatie heeft met zijn 14-jarige dochter. Een relatie die al vier jaar duurt en waarin de vader geen kwaad ziet omdat het allemaal zo natuurlijk en vanzelf is ontstaan. Hij is alleen bang voor de toekomst, bang om zijn dochter te verliezen als partner.

De tweede vader vertelt over zijn dochters van 4 en 6. Hij vraagt zich af waar de grens ligt in het lieflijke contact met je dochters. Voor hem is de grens bereikt als hij een erectie krijgt van het stoeien. De derde vader heeft een dochter van 16. Hij vertelt over het verleidelijke van zo'n dochter omdat het je terugvoert naar de gevoelens uit je eigen puberteit, naar de verliefdheden van vroeger. Ook hij bouwt voor zichzelf een duidelijke grens in.

Deel 2 bestaat uit een interview met de Amerikaanse psychotherapeut Albert Pessó, die ervaring heeft met de behandeling van traumatische ervaringen, vooral seksuele mishandeling. Hij praat over de seksuele gevoelens van ouders, over het belang van het begrijpen van de lichaamstaal om problemen te doorzien. Hij analyseert de gesprekken uit deel 1 om iets te vertellen over de specifieke vaderrol ("Een incestvader heeft zijn vaderrol opgegeven"). Hij vertelt ook hoe we allemaal een beetje het slachtoffer zijn van de ideeën rond de 'permissive society', waarin alles of bijna alles mogelijk moet zijn. Dit botst met het innerlijke mechanisme of 'vaderinstinct' dat mannen hebben ten opzichte van incest.

Trefw.: incest/ emoties/ persoonlijkheden/ psychotherapeuten

VAN TWEE WALLETTJES

Kees van Hemert, Nederland, 1996, 64 minuten, video.

In deze film vertellen biseksuelen openhartig over hun gevoelens en ervaringen. Ook gaan zij kort in op de gangbare vooroordelen, bijvoorbeeld dat biseksuelen minder monogaam zijn, niet kunnen kiezen en eigenlijk alleen uit zijn op een trio. Als eerste komt Heleen aan het woord, een studente die al vanaf haar 10de valt op jongens én meisjes. Haar vader zegt daar niet blij mee te zijn, maar in het studentenhuis waar ze woont, maakt niemand er een probleem van. In het tweede portret staat Leo centraal. Hij heeft een LAT-relatie met Petra maar daarnaast ook een Duitse vriend. Petra blijkt het daar, ondanks haar pogingen tot begrip, erg moeilijk mee te hebben. Heidi (29) en Jet (33), de volgende geportretteerden, wonen en werken samen. Ze zijn monogaam naar elkaar toe, maar vallen allebei ook op mannen. Ook een trio gaan ze niet uit de weg, daarom plaatsen ze een contactadvertentie voor een 'spannend avontuur' en ontmoeten zo Jos. Het verhaal van Kees en Bea, getrouwd en 1 dochter, vormt het volgende portret. Zowel Kees als Bea zijn biseksueel en beiden hebben er geen moeite mee als er af en toe een vriend of vriendin bij komt in bed. Dat biseksuelen 'van twee walletjes eten' wordt door de meesten beaamd, ook door Inger die al 10 jaar een LAT-relatie heeft met Leo. Inger is biseksueel en heeft ook een vriendin. Zij switcht soms in 1 weekend heen en weer tussen Leo en haar vriendin. Ze voelt zich, zoals de meesten: hetero bij de mannen en lesbisch bij de vrouwen. 'Van twee walletjes' rekent af met de gangbare vooroordelen ten aanzien van bisualiteit en laat zien dat biseksuelen mensen zijn zoals ieder ander. Gemaakt in opdracht van de Stichting Bisexualiteit Nederland.

Trefw.: relaties/ biseksualiteit

VAN ZWIJGEN STERF JE BEETJES AF

Riek ter Haar, Nederland, 1989, 55 minuten, video.

Incest heeft de laatste jaren als thema veel aandacht gekregen in de media. Lange tijd concentreerde zich dat op de schrijnende verhalen van de slachtoffers van seksueel misbruik binnen het gezin, later kwamen ook de daders in het vizier. De moeders bleven echter onderbelicht. In "Van zwijgen sterf je beetje af" staan nu eens de ervaringen en emoties van de moeder centraal. Op geheel eigen wijze zijn ook zij slachtoffer, vooral als de seksuele mishandeling is ontdekt. Zij staan voor een onmogelijke keus. Trekken ze partij voor hun kind, dan is de kans minimaal dat er iets overblijft van de relatie met hun echtgenoot. Blijven ze in hun man geloven dan verliezen ze ze de band met hun dochter en mogelijk ook met de andere kinderen. Welke keus ze ook maken, heel lang zullen ze worden achtervolgd door complexe gevoelens: verdriet, verwijten, schaamte, schande en schuld.

Trefw.: incest/ seksueel geweld/ moeders/ gezinnen/ emoties

VERANDEREN

Ireen van Ditshuyzen, Nederland, 1992, 70 minuten, video.

'Veranderen' is een film over transseksualiteit. De mensen die in deze film aan het woord komen hebben allemaal het gevoel 'gevangen' te zitten in het verkeerde lichaam. De film vertelt in de eerste plaats het verhaal van ex-journalist Ko. Hij is midden dertig, getrouwd, en heeft twee kinderen. Al zijn hele leven voelt Ko zich een vrouw in een mannenlichaam. Hij heeft besloten definitief de stap te zetten ook lichamelijk in een vrouw te veranderen. Gedurende drie en een half jaar wordt hij gevolgd in het veranderingsproces van Ko in Corinne. Veel aandacht is er voor de reacties van de omgeving: zijn collega's, zijn vader, zijn zuster. Tegen de achtergrond van Corinne's verhaal wordt in 'Veranderen' aandacht besteed aan drie andere transseksuelen: Abe, Niels en Carl. Abe (Carinda) is een meisje dat bezig is te transformeren in een jongen; hetzelfde geldt voor Niels (Nelke). Carl (Carla) is enkele jaren geleden tot man getransformeerd en is getrouwd met een transseksueel die vrouw geworden is. De film maakt ons vertrouwd met de gedachtenwereld en de emoties van transseksuelen waardoor voor de kijker het onbekende fenomeen van transseksualiteit enigszins inzichtelijk wordt gemaakt. Nederland neemt op het gebied van hulpverlening aan transseksuelen een vooraanstaande positie in. Het VU-ziekenhuis in Amsterdam heeft een speciale kliniek en als enige ter wereld een hoogleraar op het gebied van transseksualiteit. De kliniek besteedt veel aandacht aan begeleiding en onderzoek en krijgt patiënten uit de hele wereld, onder wie de mensen uit deze film.

Trefw.: transseksualiteit

VRIJEN IN VERWACHTING

Willem Ouwerkerk, Ned., 1986, 30 min., video.

"Vrijen in verwachting" is een film rond het thema intimiteit, lichaamsbeleving en seksualiteit tijdens en na de zwangerschap. Hoofdpersonen zijn Elly (28) en Hans (37), die hun eerste kind verwachten. Beiden vertellen over hun gevoelens ten opzichte van elkaar en de veranderingen die het gevolg zijn van de zwangerschap. Hun rolverhouding komt aan de orde -Elly is gestopt met werken, terwijl Hans zich verstoppt in zijn werk- en de manier waarop ze zich voorbereiden op de geboorte. Elly is emotioneler geworden door de zwangerschap en heeft het gevoel er voor een groot deel alleen voor te staan. Dat leidt tot spanningen in de relatie met Hans, wat doorwerkt in hun seksbeleving. Elly heeft ook het gevoel dat Hans haar lichamelijk niet aantrekkelijk meer vindt en fantaseert -in een gefilmde droomscène- dat ze weer even slank is als de Playmates in de Playboy van Hans. Na de geboorte van de baby gaat het opeens weer een stuk beter met hun relatie. De bevalling is voor beiden een geweldige beleving geweest, waar ze een groot gevoel van saamhorigheid aan hebben overgehouden.

Trefw.: seksualiteit/zwangerschap

WEET WAT JE DOET

Gerard van Zalingen, Nederland, 1983, 23 minuten, film, video.

"Weet wat je doet" is een voorlichtingsfilm over middelen en manieren om zwangerschap te voorkomen. In deze film wordt op een speelse manier basiskennis overgedragen over verschillende anticonceptiemiddelen. Nadat de functies van de geslachtsorganen zijn uitgelegd, komen de volgende onderwerpen aan de orde: coïtus interruptus, pasta's en schuim, pessarium, spiraaltje, periodieke onthouding, pil en sterilisatie. De film is gemaakt voor een algemeen publiek, met name jongeren (middelbare scholieren). Gemaakt in opdracht van Organon Nederland.

Trefw.: geboorteregeling/ anticonceptie/ voorlichtingsmateriaal